

Czym jest sztuka współczesna?

W jaki sposób praca została zrobiona?

Czy praca ma tytuł?

Czy praca opowiada historię?

Czy w tej pracy są wykorzystane przedstawienia, materiały, przedmioty, znaki, które coś symbolizują?

Czy kolor jest ważnym elementem pracy?

Czy potrzeba dużo czasu, żeby obejrzeć tę pracę?

Czy praca i przestrzeń, w której się ona znajduje oddziałują na siebie?

Czy praca coś mówi o artyście?

Czy praca jest kontrowersyjna?

Czy dzieło sztuki może zmieniać świat?

Ten folder zawiera pytania pomocne przy samodzielnej interpretacji prac prezentowanych na wystawie. Dotyczą one różnych problemów, nad którymi można się zastanawiać, oglądając dzieła sztuki współczesnej. Każde pytanie umieszczone jest na tle o innym kolorze. Po drugiej stronie harmonijki znajdują się rozwinięcia podstawowych problemów.

Przy niektórych pracach na wystawie znajdziesz oznaczenia, których kolor wskaże Ci odpowiednie pytanie z folderu. Spróbuj odpowiedzieć na pytania.

Nie musisz się trzymać zaproponowanych przez nas oznaczeń – możesz też dopasować inne pytania do wybranych przez siebie prac. Pamiętaj, że nie ma złych odpowiedzi.

Czym jest sztuka współczesna?

Sztuka współczesna to termin używany w odniesieniu do sztuki powstającej obecnie, a jej autorzy to najczęściej czynni zawodowo artyści, którzy wciąż tworzą nowe prace. Umownie do dzieł sztuki współczesnej zalicza się prace powstałe od drugiej połowy XX wieku.

W sztuce współczesnej istotna jest przede wszystkim treść, zawarte w niej idee i pojęcia, a nie wyłącznie technika i precyzja wykonania.

Współcześni artyści szukają wciąż nowych środków wyrazu i chętnie eksperymentują z różnymi materiałami i technologiami. W swoich pracach wykorzystują wszystkie możliwości najpełniejszego wyrażenia pomysłu, który zainspirował ich do tworzenia. Mają do wyboru wiele materiałów oraz metod pracy. Część z nich wykorzystuje malarstwo czy rzeźbę, ale popularne są również fotografia, wideo, performans, instalacja oraz różne technologie cyfrowe.

Dlatego właśnie sztuka współczesna jest tak bogata i zróżnicowana.

W zrozumieniu sztuki współczesnej może pomóc zadawanie pytań. Oto kilka z nich.

W jaki sposób praca została zrobiona?

Jakich technik użył artysta?

Czy wykorzystane materiały mają znaczenie albo wywołują jakieś skojarzenia?

Czy zastosowane materiały przekazują nam informacje o artyście?

Na jakie zmysły oddziałują użyte materiały?

(tj. Czy praca jest tylko do oglądania? Czy można ją także usłyszeć?)

Czy wykorzystane materiały pachną? Czy możesz ich dotknąć?)

Czy wykonanie dzieła było pracochłonne?

Czy praca ma tytuł?

Czy tytuł coś sugeruje?

Czy tytuł pomaga w zrozumieniu pracy?

Jeśli praca nie ma tytułu, zastanów się dlaczego?

Czy praca opowiada historię?

Czy dostrzegasz cytaty albo odwołania do innych dzieł sztuki?

Jeśli tak – to jakie? Co mogą one oznaczać?

Jakie problemy porusza praca?

Czy odnosi się do historii, polityki albo życia codziennego?

Czy w tej pracy są wykorzystane przedstawienia, materiały, przedmioty, znaki, które coś symbolizują?

Czy w dziele sztuki ukryte są jakieś wskazówki dla odbiorcy?

(Czasami artyści wykorzystują w swoich pracach przedmioty lub obrazy,

które mają za zadanie przedstawiać coś zupełnie innego niż w rzeczywistości).

Jak sądzisz, czy autor pracy chciałby, żeby odbiorca ją interpretował?

Czy dostrzegasz w pracy odniesienia do innych kultur?

Czy kolor jest ważnym elementem pracy?

Jakie kolory zostały użyte przez artystę?

Jaki efekt dają wykorzystane barwy?

Czy wywołują jakieś emocje? Jeśli tak, czy potrafisz je opisać?

Czy użycie innych kolorów wprowadziłoby duże zmiany?

Może nadałoby pracy zupełnie inne znaczenie?

Czy potrzeba dużo czasu, żeby obejrzeć tę pracę?

Jak myślisz, ile czasu trzeba poświęcić, aby dokładnie ją obejrzeć?

Czy patrząc dłużej, widzisz więcej?

Jeśli praca jest filmem, czy trzeba obejrzeć go w całości?

Czy konieczne jest oglądanie od początku?

Czy praca i przestrzeń, w której się ona znajduje oddziałują na siebie?

Czy sposób zaprezentowania pracy jest ważny?

Czy otoczenie ma wpływ na dzieło sztuki?

Czy praca mogłaby zostać umieszczona w jakimś innym miejscu?

Czy odbiorca powinien oglądać pracę z konkretnego miejsca i z określonej perspektywy?

Spróbuj obejrzeć pracę z różnych stron.

Czy praca coś mówi o artyście?

Czy wiesz, kim jest twórca, po obejrzeniu pracy?

Skąd pochodzi artysta?

Czy jest to kobieta czy mężczyzna?

Czy ma to znaczenie dla odbiorcy?

Czy praca jest kontrowersyjna?

Co w tej pracy może budzić kontrowersje?

Czemu artysta sięga po prowokację?

Jak daleko artysta może się posunąć? Czy artyście wszystko wolno?

Czy dzieło sztuki może zmieniać świat?

Czy uważasz, że dzieło sztuki może oddziaływać na społeczeństwo?

Jak myślisz, do kogo jest skierowana ta praca?

Czy artysta jest zaangażowany w problem, który porusza w swojej pracy?

Czy dzieło sztuki może zmienić twoje poglądy i zachowania?

opracowanie polskiej wersji: Dział edukacji
Zachęta Narodowa Galeria Sztuki
pl. Małachowskiego 3, 00-916 Warszawa
www.zacheta.art.pl

projekt graficzny: Anna Piwowar
wersja oryginalna: www.balticmill.com

Folder jest dostępny na licencji Creative Commons
Uznanie autorstwa 3.0 Polska. Pewne prawa zastrzeżone
na rzecz Baltic Centre for Contemporary Art
i Zachęty Narodowej Galerii Sztuki.

Zachęta Narodowa Galeria Sztuki, Warszawa 2011.

